Zeszyt niniejszy zawiera zwiększoną objętość 24 strony

Opłata pocztowa uiszczona gotówką

Cena 50 groszy

ORZECZNICTWO BUCHALTERYJNO - PODATKOWE

TYGODNIK

Prenumerata kwartalna 4 zł. 50 gr.
wraz z przesyłką pocztową
Konto P. K. O. Nr. 22.308
Administracja: Księgarnia Prawnicza
Warszawa, Senatorska 8

REDAKTOR
Dr EMANUEL ISERZON
Adwokat

Nr 17 (63) Warszawa, 23 kwietnia 1938 r. Rok III

Dziś w numerze: USTAWA O ULGACH INWESTYCYJNYCH

TREŚĆ:

A. WEBER
Adwokat

MAŁA REFORMA PODATKOWA *)

w brzmieniu ostatecznym

(ciąg dalszy)

II. Nowa ustawa „o podatku obrotowym"

W wyniku uchwalonych na ostatniej sesji Izb Ustawodawczych aktów uległy daleko idącym zmianom przepisy o podatku przemysłowym. W miejscu uchylonej ustawy z 1925 r. „o państwowym podatku przemysłowym" mają obowiązywać *„ustawa o podatku obrotowym"* (od 1 stycznia 1939 r.) i *„ustawa o opłatach rejestracyjnych od przedsiębiorstw i zajęć"* (od 1 stycznia 1940 r.).

*) **Na podstawie materiałów sejmowych i senackich. Ob. nr 15 OBP, str. 229.**

Z ustawy o pod. przem. usunięto przepisy o świadectwach przemysłowych, co usprawiedliwia zmianę nazwy ustawy, która w swym nowym brzmieniu *dotyczyć będzie tylko podatku od obrotu. Zniesienie świadectw przemysłowych* (co z nich utrzymano wskutek jednoczesnego uchwalenia drugiej ustawy—omówimy osobno), które w zasadniczo niezmienionej postaci zostały przejęte z ustawy rosyjskiej—wydanej przed 40 laty w zgoła innych stosunkach społecznych i gospodarczych—uznał Rząd za problem palący i dojrzały do rozstrzygnięcia.

Z uzasadnienia do projektu rządowego przytoczymy niżej niektóre, dobrze zresztą znane i ciężkie zarzuty, czynione oddawna tej przestarzałej instytucji.

Tak więc o kategorii świadectwa decydują liczne a różnorodne cechy zewnętrzne, które nie mogą być dokładnymi miernikami zdolności przychodowej i rzeczywistych obrotów przedsiębiorstwa; niewielkie zmiany (np. powiększenie liczby robotników) wymagają wykupienia św. przem. wyższej i znacznie droższej kategorii, co wpływa hamująco na rozwój przedsiębiorstw; interpretacja odnośnych przepisów nasuwa duże trudności, co prowadzi do wielkiej ilości procesów, „rozczarowań kalkulacyjnych" u płatników i zadrażnień w stosunkach z władzami skarbowymi.

Żadna reforma, zdaniem Rządu, nie usunęłaby bolączek, które wymagały stanowczo, aby świadectwa przemysłowe zniknęły z polskiego ustawodawstwa podatkowego (instytucję tę znają tylko kraje bałtyckie, a jako samoistną daninę — jedynie Litwa).

Nie uważał natomiast Rząd, aby przepisy o opodatkowaniu obrotu dojrzały do pozytywnych reform i rozwiązań zasadniczych, które by prowadziły bądź do obniżenia globalnych sum tego podatku, bądź do innego rozkładu ciężaru podatkowego, zwłaszcza że stawki obowiązujące nie mogą być uważane za wysokie (na Zachodzie są one znacznie wyższe), a ich stosowanie w praktyce doprowadziło ewolucyjnie do rozbudowania systemu ulgowych stawek — systemu, zdaniem Rządu, czyniącego zadość potrzebom życia gospodarczego.

*

Nowe przepisy przynoszą *odmienne ujęcie i sformułowanie najbardziej istotnych dla omawianego podatku pojęć: przedmiotu opodatkowania i obrotu podatkowego.*

A. Dziś *„państwowemu podatkowi przemysłowemu"* podlegają: „a) handlowe, przemysłowe i inne na zysk obliczone przedsiębiorstwa; b) zajęcia przemysłowe, wymienione w taryfie... i samodzielne wolne zajęcia zawodowe, wyszczególnione w art. 9" (art. 1 obowiązującej ustawy).

Według art. 1 nowej *„ustawy o podatku obrotowym"* — „prywatnoprawne zawodowe i odpłatne *świadczenia rzeczy bądź usług*, wykonywane na obszarze Państwa, podlegają podatkowi obrotowemu".

Jak wyjaśnia uzasadnienie do projektu rządowego, już i pod rządem obecnej ustawy, o ile chodzi o podatek od obrotu, „w praktycznej konsekwencji obowiązek podatkowy uzależniony został nie od istnienia przedsiębiorstwa lub wykonywania pracy osobistej, lecz od zawarcia kontraktu cywilnego i wykonywania wynikających z tego kontraktu

świadczeń odpłatnych... Skoro więc wraz z likwidacją świadectw przemysłowych musiało odpaść kazuistyczne, niejako przykładowe wyliczenie przedmiotów podatkowych...*) skoro założeniem projektowanej reformy było utrzymanie dotychczasowego materialnego obciążenia podatkiem — to w projektowanej ustawie *należało przyjąć taką definicję ogólną, która by odpowiadała ogólnym zasadom określenia przedmiotu podatkowego, ustalonym przez dotychczasową praktykę*".

Ponieważ nowa definicja przedmiotu opodatkowania obejmuje również świadczenia, nie obliczone na zysk, został w art. 3 *rozszerzony zakres zwolnień*, celem utrzymania dawnych granic obowiązku podatkowego.

Tak więc *wolne są od podatku*: „świadczenia, spełniane za wynagrodzeniem podlegającym podatkowi dochodowemu wg. Działu II ustawy o pod. doch." (p. 4); „nauczanie w zakładach naukowych oraz praca zawodowa nauczycieli i wychowawców młodzieży" (p. 5); „twórczość bądź działalność naukowa, oświatowa, artystyczna, literacka i publicystyczna, nie połączona z prowadzeniem odpowiedniego przedsiębiorstwa" (p. 6); „czynności polegające przeważnie na pracy fizycznej, której celem nie jest wytwarzanie lub przetwarzanie" (p. 7 — uzasadnienie przytacza przykładowo: tragarz, drwal, masażystka), oraz inne, o których dawna ustawa nie miała potrzeby wspominać ze względu na odmienne sformułowanie przedmiotu podatkowego (art. 1).

Projektodawca liczył się z tym, że nowe ujęcie a zwłaszcza interpretacja cechy zawodowości nie usunie całkowicie wszelkich możliwych wątpliwości, „jednakże przy tak szerokim zasięgu stosunków społecznych, z jakim mamy do czynienia przy podatku obrotowym, *postulat idealnej dokładności jest w ogóle nieosiągalny*" (uzasadnienie rządowe).

Zresztą w art. 10 nowej ustawy Min. Skarbu został upoważniony do zwalniania od obowiązku podatkowego poszczególnych rodzajów świadczeń całkowicie lub częściowo.

Stwierdzić należy, że aczkolwiek nie było zamiarem autorów reformy rozszerzenie ram obowiązku podatkowego, *nowe określenie przedmiotu podatkowego prowadzi do opodatkowania niektórych rodzajów działalności gospodarczej, które dawniej były wolne od podatku,* ponieważ nie mogły być uznane za przedsiębiorstwo, z braku organizacji, ani też nie były wymienione wśród zajęć przemysłowych (np. świadczenia prywatnych dyskonterów, por. OBP, 1937 r., str. 391—2).

B. Art. 5 nowej ustawy zawiera *ogólną definicję obrotu*, której brak w obecnie obowiązujących przepisach o pod. przem.:

„Obrót podatkowy stanowi podstawę wymiaru podatku. Obrotem jest zapłata należna za spełnione świadczenie, będące przedmiotem podatku".

Praktycznie obrót jest to „suma dokonanych w ciągu roku, fakturowanych i zapisanych na rachunkach wynikowych transakcyj" (uzasadnienie).

Ograniczenie powyższej definicji zawierają dalsze zdania art. 5: „Jeżeli jednak w wypadku wykonania częściowego umowa nie zawiera danych, umożliwiających określenie należności za spełnione świadcze-

*) Mowa o załączonej do art. 23 dotychczas obowiązującej ustawy „taryfie", która w części II zawiera „Podział przedsiębiorstw na kategorie".

nie, bądź jeżeli umowa związana jest z wykonywaniem wolnego zawodu, to obrót podatkowy stanowi zapłata rzeczywiście w roku podatkowym otrzymana".

Niezależnie od ogólnej definicji pojęcia obrotu („zapłata należna za spełnione świadczenie") ustawa nowa, podobnie jak i dawna, zawiera szczególne określenia obrotu podatkowego, powstającego przy wykonywaniu czynności kredytowych, ubezpieczeniowych, komisowych i ajencyjnych.

W szczególności, jeżeli chodzi o *czynności ajenta*, opodatkowaniu podlega jedynie prowizja, jeżeli nawet działa w imieniu i na rachunek osób, nie opłacających podatku obrotowego od danych umów sprzedaży, lub jeżeli posiada sprzedawany towar w konsygnacji. Dopiero wtedy, *gdy są spełnione oba powyższe warunki jednocześnie*, ajent jest traktowany tak, jak gdyby działał na własny rachnnek. Projekt rządowy natomiast przewidywał, że wystarcza jeden z tych warunków, podobnie jak i obecnie obowiazujące rozporz. wykonawcze (które jest jednak sprzeczne z odnośnym przepisem obowiązującej ustawy o pod. przem., mniej wyraźnym od takiegoż przepisu nowej ustawy, por. OBP, 1937, str. 382—4).

★

Stawki podatku (art. 7) zostały w niektórych przypadkach podwyższone, a to celem wyrównania strat (ok. 30 milionów zł), powstałych dla Skarbu Państwa wskutek zniesienia świadectw przemysłowych.

Zostały utrzymane: stawka generalna 3% dla przypadków wyraźnie nieprzewidzianych i 6% — dla komisanta, ajenta i pośrednika. Stawka 2,5% od obrotów ekspedytora, przewoźnika i przedsiębiorstw komunikacyjnych została podwyższona do 2,6%; od czynności kredytowych pobierać się będzie 1,8% zamiast dotychczasowych 1,7%.

O ile chodzi o handel towarowy — stawki wynoszą 1,25%, 1,7% i 2,1% (obecnie: 1,2%, 1,7% i 1,9%—w tychże przypadkach).

Przedsiębiorstwa przemysłowe płacić będą od wynagrodzenia, pobieranego za przerób, 1,5% przy obrotach rocznych do 15.000 zł. (dziś stawka ta obowiązuje dla przeds. VI—VIII kat.). Przy sprzedaży wydobytych surowców lub towarów wyprodukowanych na własny rachunek stawka wynosi: 1,5% dla obrotów do 50.000 rocznie: przy obrocie 50.000 — 100.000 zł. stawka wynosi 1,5% lub 2,1% w zależności od tego, czy są prowadzone księgi handlowe; przy obrotach ponad 100.000 zł. stawki wynoszą odpowiednio 2,1% lub 3%.

★

Omówiliśmy, rzecz jasna, tylko najdonioślejsze zmiany i to w bardzo ogólnikowym zarysie. Wymagały tego ramy artykułu i przekonanie, że OBP w przyszłości rozstrząsać będzie wielokrotnie i szczegółowo nowopowstające zagadnienia.

Nowa ustawa znajdzie zastosowanie *po raz pierwszy do wymiaru podatku za rok podatkowy 1939.* W roku 1939 będą pobierane jeszcze według dotychczasowych przepisów opłaty za świadectwa przemysłowe Jednakże część tych opłat, przypadająca na rzecz Skarbu Państwa, będzie zaliczona na poczet podatku od obrotu za rok 1939.

USTAWA O ULGACH INWESTYCYJNYCH

z dnia 9 kwietnia 1938 r.

(Dz. U. R. P. Nr 26 z 1938 r., poz. 224)

Rozdział I.

Ulgi w Centralnym Okręgu Przemysłowym.

Art. 1. (1) Osobom fizycznym i prawnym, prowadzącym prawidłowe księgi w rozumieniu art. 81 ordynacji podatkowej (Dz. U. R. P. z 1936 r. Nr. 14, poz. 134), które zobowiążą się do założenia na obszarze Centralnego Okręgu Przemysłowego (art. 3) przedsiębiorstw, wymienionych w art. 2, albo też do powiększenia takich przedsiębiorstw już istniejących na tym obszarze, służą ulgi według zasad, określonych w rozdziale niniejszym.

(2) Ulgi, określone w rozdziale niniejszym, służą osobom wymienionym w ust (1) pod warunkiem, że złożą pisemne zobowiązanie założenia lub powiększenia przedsiębiorstwa i zorganizowania na sposób fabryczny wytwórczości względnie działalności w tym przedsiębiorstwie w ciągu lat trzech od daty ogłoszenia w Monitorze Polskim decyzji, stwierdzającej prawo do ulg — zgodnie z wymogami obrony Państwa, jakie ustali w każdym przypadku Minister Przemysłu i Handlu w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych. Jeżeli w ciągu trzech miesięcy od daty wniesienia podania, zawierającego szczegółowy program założenia lub powiększenia przedsiębiorstwa oraz zorganizowania wytwórczości lub działalności, jak również zobowiązanie wykonania tego programu, Minister Przemysłu i Handlu nie powiadomi zainteresowanego o ustalonych przez siebie wymogach lub odmownej decyzji, będzie to równoznaczne z decyzją, stwierdzającą prawo do ulg na warunkach w podaniu wymienionych.

(3) Upoważnia się Ministra Skarbu do ustalania w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu rodzaju rzemiosł o charakterze pomocniczym dla przemysłu fabrycznego, oraz warunków prowadzenia tych rzemiosł, uzasadniających korzystanie z ulg w podatku dochodowym w rozmiarze, przewidzianym w rozdziale niniejszym.

Art. 2. (1) Przepisy rozdziału niniejszego dotyczą przedsiębiorstw następujących:

1) zakładów elektrycznych,

2) gazowni, produkujących ponad 500.000 m^3 gazu świetlnego rocznie i posiadających urządzenia do odbenzolowania gazu, koksowni, wytwórni produktów destylacji: węgla smoły węglowej, drzewa i torfu łącznie z ich dalszą przeróbką chemiczną oraz wytwórni płynnych paliw z powyższych surowców;

3) wytwórni produktów ropy naftowej i gazu ziemnego, łącznie z ich dalszą przeróbką chemiczną;

4) wytwórni siarki, kwasu siarkowego oraz kwasu azotowego i innych związków azotowych;

5) wytwórni związków arsenu i baru;

6) wytwórni chloru, chlorku wapnia, chloranów i nadchloranów;

7) wytwórni syntetycznych związków organicznych, barwników i produktów farmaceutycznych, z wyjątkiem wytwórni preparatów galenowych;

8) wytwórni tlenu i acetylenu oraz innych gazów technicznych;

9) wytwórni garbników i ekstraktów garbarskich;

10) wytwórni gliceryny;

11) wytwórni materiałów wybuchowych kruszących, prochów i nitrocelulozy oraz środków zapalniczych i denotacyjnych;

12) wytwórni celulozy;

13) zakładów odwadniania i przerobu spirytusu na cele napędowe i przemysłowe;

14) utwardzalni tłuszczów, olejarni, rafinerii olejów roślinnych, wytwórni fabrycznych tłuszczów jadalnych oraz wytwórni tłuszczu kostnego i tłuszczów odpadkowych;

15) wytwórni wyrobów gumowych, potrzebnych dla obrony Państwa oraz wytwórni masek i pochłaniaczy przeciwgazowych;

16) wytwórni kauczuku sztucznego i innych mas plastycznych;

17) wytwórni środków opatrunkowych;

18) wytwórni kwasoodpornych odlewów, takichże wyrobów ceramicznych, wyrobów ogniotrwałych dla przemysłu chemicznego i hutniczego oraz wytwórni szkła technicznego (kuloodporne, bezpieczeństwa, sygnalizacyjne, optyczne i inne specjalne);

19) wielkich pieców, stalowni (w tym pieców martinowskich i elektrycznych), walcowni, prasowni, kuźni i odlewni wszelkich metali i ich stopów oraz wytwórni stopów specjalnych;

20) wytwórni elektrod węglowych i grafitowych do celów przemysłowych;

21) wytwórni parowozów, wagonów, maszyn parowych, turbin, motorów spalinowych, kotłów parowych, konstrukcji żelaznych, samochodów, traktorów, czołgów, statków powietrznych, silników lotniczych; stoczni, warsztatów dla żeglugi wodnej lub powietrznej, wytwórni części zamiennych (zapasowych) do wszelkich mechanicznych środków lokomocji oraz wytwórni narzędzi, maszyn i urządzeń wiertniczych;

22) wytwórni obrabiarek bądź maszyn do obróbki metali lub drzewa, narzędzi warsztatowych, instrumentów optycznych, fizycznych, mierniczych, narzędzi precyzyjnych, przyrządów sygnałowych;

23) wytwórni kos;

24) wytwórni broni siecznej, palnej, amunicji bądź innych przedmiotów uzbrojenia, jak również odpowiednich półfabrykatów;

25) wytwórni drutu, podków, podkowiaków i haceli;

26) wytwórni wojskowego oporządzenia metalowego;

27) wytwórni maszyn, aparatów lub materiałów elektrotechnicznych, telegraficznych, telefonicznych, radiowych bądź części zamiennych (zapasowych); wytwórni akumulatorów, kabli, przewodników elektrycznych i żarówek metalowych;

28) wytwórni aparatów, przyrządów lub materiałów fotograficznych;

29) przedsiębiorstw górniczych, wiertniczych i innych technicznych dla poszukiwania, wydobywania, przysposobienia do dalszej przeróbki i przerabiania rud i innych kopalin;

30) rzeźni mechanicznych, chłodni, elewatorów zbożowych, piekarń mechanicznych oraz fabryk konserw;

31) wytwórni materiałów do utrwalania nawierzchni drogowych;

32) przedsiębiorstw eksploatacji kamieniołomów;

33) wytwórni zastępczych materiałów budowlanych o właściwościach termicznych;

34) wytwórni wyrobów ogniotrwałych, magnezytowych i dynasowych;

35) cementowni, cegielni i klinkierni;

36) przedsiębiorstw wytwarzających sztuczne włókno oraz wytwórni włókienniczych;

37) wytworni mechanicznych obuwia typu wojskowego;

38) przedsiębiorstw rurociągów do transportu płynów i gazów;

39) przedsiębiorstw komunikacyjnych dla przewozu osób i rzeczy drogą wodną, a drogą lądową, o ile przewóz ogranicza się do obszaru określonego w art. 3;

40) magazynów i składów konsygnacyjnych węgla kamiennego i surowców przemysłowych o wysokości zapasów nienaruszalnych, ustalonej przez Ministra Przemysłu i Handlu.

(2) Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrami Przemysłu i Handlu oraz Spraw Wojskowych może wyjątkowo uzupełniać drogą rozporządzeń wykaz przedsiębiorstw, ustalony w ust. (1).

Art. 3. Centralny Okręg Przemysłowy obejmuje następujące powiaty w ich granicach, istniejących w dniu wejścia w życie ustawy niniejszej:

1) kozienicki, radomski, opoczyński, konecki, iłżecki, kielecki, opatowski, jędrzejowski, pińczowski, stopnicki i sandomierski w województwie kieleckim;

2) brzeski, dąbrowski, mielecki, tarnowski, dębicki, jasielski, gorlicki i nowosądecki w województwie krakowskim;

3) włodawski, lubartowski, puławski, lubelski, chełmski, krasnystawski, janowski, biłgorajski, zamojski, hrubieszowski i tomaszowski w województwie lubelskim;

4) lubaczowski, jarosławski, przeworski, łańcucki, przemyski, dobromilski, brzozowski, sanocki, leski, niski, tarnobrzeski, kolbuszowski, rzeszowski i krośnieński w województwie lwowskim,

oraz powiaty miejskie: Radom i Lublin.

Art. 4. (1) Ulgi na podstawie przepisów rozdziału niniejszego obejmują:

1) prawo potrącenia przez osoby, wymienione w art. 1, z dochodu, podlegającego opodatkowaniu według działu I ustawy o państwowym podatku dochodowym (Dz. U. R. P. z 1936 r. Nr. 2, poz. 6), kosztów: nabycia gruntów, wzniesienia budynków i innych budowli z wyjątkiem domów mieszkalnych, kosztów dobudowy do takich budynków i budowli już istniejących, oraz nabycia i zainstalowania nowych (nie używanych) maszyn i urządzeń, jeżeli grunty te i nakłady są potrzebne do powstania lub powiększenia przedsiębiorstwa;

2) przedłużenie przewidzianego w art. 24 dziesięcioletniego terminu zwolnienia budynków, określonych w pkt 1) artykułu niniejszego, od podatku od nieruchomości do lat piętnastu;

3) zwolnienie od opłat stemplowych pism:

a) wymienionych w art. 102 i 105 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o opłatach stemplowych (Dz. U. R. P. z 1935 r. Nr 64, poz. 404), w części, w której kapitał zakładowy jest przeznaczony na nakłady wymienione w pkt 1) artykułu niniejszego, lub na nabycie prawa wydobywania ciał kopalnych (art. 64 pkt 1), oraz ustęp ostatni powołanej ustawy), jeżeli to prawo jest potrzebne do prowadzenia przedsiębiorstwa wymienionego w art. 2 pkt 29) ustawy niniejszej — oraz

b) pism stwierdzających umowę o nabycie nieruchomości, potrzebnych do powstania lub powiększenia przedsiębiorstwa, lub o nabycie prawa wydobywania ciał kopalnych, jeżeli to prawo jest potrzebne do prowadzenia przedsiębiorstwa wymienionego w art. 2 pkt 29) ustawy niniejszej (nie wyłączając wniesienia nieruchomości, bądź prawa wydobywania ciał kopalnych do spółki tytułem wkładu niepieniężnego),

— przy czym warunkiem zwolnienia przewidzianego pod lit. a) i b) jest sporządzenie pisma przed upływem lat trzech od daty ogłoszenia w Monitorze Polskim decyzji, stwierdzającej prawo do ulg;

4) prawo nabywania w drodze wywłaszczenia gruntów, niezbędnych do poczynienia nakładów, określonych w pkt 1);

5) prawo nabywania celem poczynienia nakładów określonych w pkt 1), gruntów przy parcelacjach nieruchomości ziemskich, przeprowadzanych na podstawie ustawy z dnia 28 grudnia 1925 r. o wykonaniu reformy rolnej (Dz. U. R. P. z 1926 r. Nr 1, poz. 1);

6) prawo pierwszeństwa w nabywaniu od zarządów majątku państwowego celem poczynienia nakładów, określonych w pkt 1), lub dla zaspokojenia potrzeb ruchu przedsiębiorstwa:

a) wszelkich materiałów budowlanych, zarówno pochodzenia roślinnego, jak mineralnego,

b) wszelkich rud i innych kopalin oraz ich przetworów,

c) drzewa i produktów jego przerobu, potrzebnych do celów przemysłowych;

7) prawo pierwszeństwa w uzyskiwaniu zezwoleń na użytkowanie wód jako źródła energii motorycznej.

(2) Ponadto osobom, wymienionym w art. 1, które przy zachowaniu wszystkich innych warunków, przewidzianych w rozdziale niniejszym zobowiążą się do założenia takich przedsiębiorstw spośród wymienionych w art. 2, które Minister Spraw Wojskowych uzna za szczególnie ważne dla obrony Państwa. służy zwolnienie przez lat 10 od podatku dochodowego, przypadającego od dochodu z tych przedsiębiorstw. W razie zbycia przedsiębiorstwa w okresie trwania tej ulgi, prawo do niej przechodzi na nabywcę. Rozporządzenie Ministra Skarbu określi zasady ustalania, jaka część ogólnego dochodu osoby uprawnionej do ulgi przypada na dochód z tych przedsiębiorstw — w przypadkach, gdy osoba uprawniona posiada jeszcze inne źródła dochodu.

Art. 5. (1) Potrącenie, przewidziane w art. 4 ust. (1) pkt 1), będzie dokonane z dochodu roku operacyjnego, w którym poczyniono nakłady, a jeżeli suma, przypadająca do potrącenia, przewyższa ten dochód, z dochodu lat następnych, aż do zupełnego wyczerpania sumy, przypadającej do potrącenia.

(2) Dziesięcioletni okres zwolnienia od podatku dochodowego, przewidziany w art. 4 ust. (2), biegnie od roku podatkowego, następującego po roku podatkowym, w którym dokonano po raz ostatni potrącenia przewidzianego w ust. (1) pkt 1) art. 4 i ust. (1) artykułu niniejszego. Jeżeli po potrąceniu po raz ostatni pozostała jeszcze część dochodu, podlegająca opodatkowaniu, służy uprawnionemu prawo wyboru, czy bieg dziesięcioletniego terminu zwolnienia ma się rozpocząć już od tego roku, w którym potrącenie nastąpiło po raz ostatni, czy dopiero od roku następnego. W razie niedokonania wyboru przed upływem roku podatkowego, w którym potrącenie nastąpiło po raz ostatni, okres dziesięcioletni rozpoczyna się od tego roku.

(3) Dziesięcioletni okres zwolnienia od podatku dochodowego, przewidziany w art. 4 ust. (2) — jeżeli chodzi o osoby, którym nie służy prawo potrącenia, przewidziane w art. 4 ust. (1) p. 1) — biegnie od roku podatkowego, obejmującego rok operacyjny, w którym osoba uprawniona do ulgi osiągnie w założonym przedsiębiorstwie (art. 2) pierwszy obrót, podlegający podatkowi obrotowemu.

Art. 6. (1) O udzielenie ulg, przewidzianych w rozdziale niniejszym, mogą się ubiegać osoby zainteresowane w terminie od dnia ogłoszenia ustawy niniejszej do końca 1942 r., wnosząc w tym celu podania do Ministerstwa Przemysłu i Handlu.

(2) Nabycie prawa do ulg stwierdza Minister Skarbu na wniosek Ministra Przemysłu i Handlu, przedstawiony w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych. Decyzję o nabyciu prawa do ulg ogłasza się w Monitorze Polskim.

(3) Decyzja, wymieniona w ust. (2), bądź decyzja oddzielna stwierdza, jeżeli chodzi o spółkę, czy cały kapitał zakładowy, bądź jaka jego część, są przeznaczone na nakłady, określone w art. 4 ust. (1) pkt 1).

(4) Zwolnienie od opłaty stemplowej pisma, stwierdzającego umowę o nabycie

nieruchomości (art. 4 ust. (1) pkt 3), zależy od zaświadczenia przez władzę, którą określi rozporządzenie wykonawcze, że nieruchomość jest potrzebna do powstania lub powiększenia przedsiębiorstwa.

Art. 7. (1) Ministrowi Skarbu na wniosek interesowanych ministrów służy prawo cofnięcia w całości lub w części ulg przyznanych, a przewidzianych w art 4 ust. (1) pkt 1), 2), 3) i w ust. (2), jeżeli osoba korzystająca z ulg nie dopełni warunków, przewidzianych w art. 1 ust. (2). Jeżeli Minister Skarbu na wniosek interesowanych ministrów orzeknie, że osoba korzystająca z ulg — bez zezwolenia Ministra Przemysłu i Handlu, udzielonego w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych — przystąpiła do innej produkcji lub do innych czynności z poważnym uszczerbkiem dla produkcji lub czynności, ze względu na które otrzymała ulgi, wówczas osoba ta traci prawo do ulg, przewidzianych w art. 4 ust. (1) pkt 1) i 2) oraz w ust. (2), począwszy od tego roku kalendarzowego, w którym zapadło umotywowane orzeczenie.

(2) Na skutek decyzji cofającej ulgi, osoba, która utraciła prawo do ulg, jest obowiązana uiścić Skarbowi Państwa kwotę podatków i opłat, jakiej nie zapłaciła stosownie do przepisów art. 4, lub część tej kwoty, odpowiadającą częściowej utracie prawa do ulg. Minister Skarbu określa kwotę, przypadającą do uiszczenia, oraz termin uiszczenia.

Art. 8. (1) Kto podaje świadomie fałszywe wiadomości w celu uzyskania ulg, przewidzianych w rozdziale niniejszym.

podlega karze więzienia do roku lub grzywny, albo obu tym karom łącznie.

(2) Kto, wyzyskawszy ulgi inwestycyjne, złośliwie uchyla się od wykonania zobowiązań, przewidzianych w art. 1 —

podlega karze więzienia do lat 3 lub grzywny, albo obu tym karom łącznie.

(cdn.)

ORZECZNICTWO W PRZEDMIOCIE KSIĘGOWOŚCI

114.

WYSKROBANIE TREŚCI W KSIĘGACH HANDLOWYCH.

Fakty skrobania treści ksiąg handlowych i zastąpienia jej nową, tak że dawną nie da się odczytać, uzasadniają uznanie ksiąg handlowych za nieprawidłowe.

O ile jednak chodzi o ocenę rzetelności ksiąg, fakty te uzasadniają wprawdzie wątpliwości co do rzetelności, nie stwarzają natomiast domniemania nierzetelności.

Wspomniane fakty mogą być przedmiotem wyjaśnień płatnika. W razie złożenia przez płatnika odnośnych wyjaśnień, władza ma obowiązek rozprawienia się z nimi.

Pominięcie ksiąg handlowych, w wypadku wyjaśnienia przez płatnika faktów skrobania, bez rozprawienia się z tymi wyjaśnieniami broniącymi rzetelności ksiąg — jest wadliwością postępowania.

NTA, 13 grudnia 1937, l. rej. 226/36.

Z uzasadnienia. Skarżąca jest kartelową spółką z ogr. odp., dokonywującą na zasadach komisowych sprzedaży wyprodukowanego przez swych spólników kwasu siarkowego. Prowizja komisowa wynosi 1%, a niedobory pokrywają spól-

nicy. W roku operacyjnym 1932 wyniosły koszty handlowe 193.799 zł 18 gr, przychód z prowizji od obrotu 7,038.446 zł— 70.384 zł 46 gr. Różnica 123.415 zł 39 gr. została pokryta rachunkowo przez obciążenie rachunku kwasu siarkowego i rachunków spólników. W zeznaniu do podatku dochodowego na rok 1933 wykazała skarżąca kwotę 72.679 zł 15 gr. dochodu podatkowego. składającą się z nadwyżek uposażeń członków wyższej administracji, podatku dochodowego i datków dobrowolnych. *Przy badaniu ksiąg handlowych stwierdzono 4 fakty skrobania uniemożliwiającego odczytanie pierwotnego wpisu w dwu kolejnych foliach dziennika stwierdzając zarazem na podstawie oryginalnych dowodów księgowania zgodność wpisów nowych z tymi dowodami.*

Na tej podstawie dokonano wymiaru z pominięciem ksiąg handlowych, przy wzięciu za podstawę obrotu 193.799 zł 18 gr. i 60% stopę zyskowności. W odwołaniu broniła skarżąca prawidłowości i rzetelności swych ksiąg, wyjaśniając szczegółowo fakty skrobania. Władza pozwana odwołania nie uwzględniła, powołując się na przepis art. 63 ust. 2 ustawy o podatku dochodowym oraz uzasadniając pominięcie ksiąg handlowych faktami skrobania ich treści i opartymi na tych faktach wątpliwościami co do ich rzetelności.

Na zarzuty skargi rozważył Najwyższy Trybunał Administracyjny co następuje: *Fakty skrobania treści ksiąg handlowych i zastąpienia jej nową tak, że dawna nie da się odczytać, uzasadniają uznanie ksiąg za nieprawidlowe. O ile jednak chodzi o ocenę rzetelności ksiąg, fakty te same przez się uzasadniają wprawdzie* — jak słusznie władza w zaskarżonej decyzji podniosła— *wątpliwości, nie stwarzają jednak domniemania prawnego nierzetelności, mogą one zatem być przedmiotem wyjaśnień płatnika i w razie złożenia przez płatnika takich wyjaśnień, władza ma obowiązek z nimi się rozprawić.* W niniejszej sprawie skarżąca wyjaśniała szczegółowo poszczególne pozycje, w których zaszły skrobania, wskazywała też na stwierdzoną przy badaniu ksiąg handlowych zgodność nowych wpisów z oryginalnymi dowodami księgowania — wyjaśnienia te więc były na tyle konkretne, że nie mogły być przez władzę przy ocenie rzetelności ksiąg pominięte. Akta wskazują zresztą, że władza oparła swe obliczenie dochodu podatkowego na danych zaczerpniętych z ksiąg co do wysokości obrotu komisowego oraz co do wysokości wydatków, które były— wobec niedostateczności prowizji—miarą osiągniętego częściowo z prowizji, częściowo z dopłat spólników przychodu brutto. Tym bardziej więc *pominięcie ksiąg przy ustalaniu wysokości wydatków potrącalnych i sięgnięcie do norm średniej zyskowności bez należytego rozprawienia się z zarzutami odwołania dotyczącymi rzetelności ksiąg handlowych, musi być uznane za wadliwe.*

Pomijając rozpatrywanie zarzutów. skierowanych przeciw treści wezwania do wyjaśnień, w którym pewne wydatki skarżącej zakwalifikowano jako niepotrącalne. jako wobec treści zaskarżonej decyzji, opartej na ryczałtowym ustaleniu kosztów potrącalnych na zasadzie norm zyskowności, bezprzedmiotowych — *uchylił Najwyższy Trybunał Administracyjny zaskarżone orzeczenie* w myśl art. 84 p. 3 rozporządzenia P. R. z 27 października 1932 poz. 806 Dz. Ust. zarządzając zwrot opłaty w myśl art. 95 ust. 1 cyt. rozporządzenia w brzmieniu poz. 150/37 Dz. Ust.

ORZECZNICTWO W SPRAWACH PODATKOWYCH

46.

KOMIS

Brak ustalenia wynagrodzenia komisowego przed daniem i wykonaniem zlecenia nie stanowi zaprzeczenia stosunku komisowego.

NTA, 10 grudnia 1935, l. rej. 9999/34, OPA, 1938, poz. 2113.

Z uzasadnienia. Ministerstwo Skarbu oddaliło odwołanie z tym dla spornej sprawy miarodajnym uzasadnieniem, że „opodatkowanie pełnego obrotu ze sprzedaży zboża, zakupionego na skutek zleceń zakupu, jest uzasadnione z tego powodu, że, jak to stwierdzono przy rewizji, otrzymane zlecenia zakupu nie określają wysokości umówionej prowizji, a zatem z tego powodu mają charakter normalnych zamówień towaru". Ustalanie wysokości wynagrodzenia komisowego po dokonaniu zakupu towaru oznacza podwyższenie ceny towaru o wysokość umówionej ceny prowizji, czy zwyczajną sprzedaż z zyskiem".

Żaden z powyższych motywów nie ma uzasadnienia ani w przepisach prawnych, ustalających pojęcie komisu, ani w stosunkach faktycznych sprawy, w trybie administracyjnym ustalonych. Władza zresztą nie powołała się na żaden konkretny przepis prawny, na którym powyższą dedukcję prawną oparła. O czynnościach komisowych stanowią § 383 — 406. niem k. h.*), lecz żaden z nich *nie daje podstawy do wniosku, że kontrahenci ze stosunku komisowego winni pod rygorem nieuznania stosunku umownego za komisowy, ustalić wysokość wynagrodzenia komisowego przed daniem i wykonaniem poszczególnych zleceń.* Brak takiego określenia może co najwyżej skutkować spór o wysokość należnego wynagrodzenia, ale sam dla siebie nie jest wystarczającą podstawą do zaprzeczenia stosunku komisowego. Skarżąca zresztą twierdziła i twierdzi nadal, że wysokość przypadającego wynagrodzenia była określona przy każdej poszczególnej transakcji komisowej i powołała się na dowody.

*) Stan prawny nie uległ zmianie pod rządem KH 1934.

Władza atoli z tymi twierdzeniami natury faktycznej, popartymi dowodami, nie rozprawiła się.

Wniosek orzeczenia, że o wysokość wynagrodzenia wzrastała cena nabycia towaru, jest w oderwaniu trafny, ale też niczego nie dowodzi ta okoliczność, o ile chodzi o ocenę prawną stosunku między kontrahentami. Oczywistą jest bowiem rzeczą, że, skoro komisant nabył towar w myśl zlecenia za pewną cenę, to komitent nie tylko płaci ową cenę, ale ponadto wynagrodzenie komisowe, za czym ostateczny koszt nabycia towaru jest o ową prowizję wyższy. Ale nie jest do pomyślenia inny sposób rozliczenia się między kontrahentami, który by nie wpływał na wysokość ostatecznej ceny nabycia.

W myśl powyższych rozważań NTA uchylił zaskarżone orzeczenie z powodu wadliwego postępowania...

47.

POJĘCIE ODDZIELNEGO SKŁADU

Czasowe złożenie towaru w cudzym składzie, opłacającym podatek przemysłowy w postaci karty rejestracyjnej, nie stanowi oddzielnego od tamtego składu i nie daje podstawy do ściągania z tamtego składu opłat za dwie karty rejestracyjne.

SN, 28 lipca 1937, 2K 613/37, OPA, 2116.

Z uzasadnienia. Kasacja Prokuratora Sądu Okręgowego w Stryju zarzuca, że Sąd wyrokujący niesłusznie uniewinnił oskarżonego z zarzutu oskarżenia, skoro z obrony oskarżonego i zeznań świadka S. wynika, że oskarżony wydzierżawił plac u S. za czynszem 10 zł i złożył na nim deski celem wysuszenia; gdy zatem stan faktyczny wskazuje na to, że oskarżony utrzymywał oddzielny skład poza obrębem swego przedsiębiorstwa handlowego bez wykupienia karty rejestracyjnej, przeto uniewinnienie oskarżonego stanowi obrazę art. 22 ustawy o podatku przemysłowym w związku z art. 178 Ordynacji Podatkowej.

Sąd wyrokujący dał wiarę wyjaśnieniom oskarżonego i opierając się na zeznaniach świadka S. uznał, że *oskarżony, prowadząc od szeregu lat w Mikołajowie handel desek i wykupując co roku karty rejestracyjne oraz płacąc należne podatki, otrzymał w czerwcu 1936 transport desek, które z uwagi na chwilowy brak miejsca w swoim składzie złożył czasowo za zgodą S. na placu S.*, sąsiadującym z jego składem i że wobec tego oskarżonemu nie można przypisać obowiązku wykupienia osobnej jeszcze karty rejestracyjnej, ponieważ zdaniem Sądu chwilowe złożenie pewnej ilości desek na sąsiednim placu nie może być uważane za utrzymywanie przez oskarżonego drugiego oddzielnego składu desek w rozumieniu art. 22 ustawy o podatku przemysłowym.

Wywody Sądu Okręgowego są słuszne i zgodne z ogólnymi zasadami ustawy o podatku przemysłowym, a uniewinnienie oskarżonego bynajmniej nie obraża art. 22 tej ustawy. *Czasowe złożenie towaru w cudzym składzie, opłacającym podatek przemysłowy w postaci karty rejestracyjnej, nie stanowi oddzielnego od tamtego składu i nie daje podstawy do ściągania z tamtego składu opłat za dwie karty rejestracyjne.*

Z tych zasad SN kasację oddala.

Sformułowana w powyższym wyroku teza:

„Czasowe złożenie towaru w cudzym składzie, opłacającym podatek przemysłowy w postaci karty rejestracyjnej, nie stanowi oddzielnego od tamtego składu i nie daje podstawy do ściągania z tamtego składu opłat za dwie karty rejestracyjne".

—daje podstawę do przypuszczenia, że; zdaniem SN, tylko w razie zbiegu wszystkich wymienionych w tezie warunków („czasowe złożenie". „cudzy skład", „opłacający podatek przemysłowy w postaci karty rejestracyjnej"), złożenie towaru w oddzielnym pomieszczeniu nie wymaga wykupienia karty rejestracyjnej. Takie przypuszczenie byłoby mylne.

O braku obowiązku wykupienia karty rejestracyjnej w rozpoznanym przez SN przypadku zadecydował sam moment chwilowego tylko korzystania ze składu.

Już bowiem w wyroku z 8 września 1932 r. (OPA, 141/33) SN orzekł, że „użycie mieszkania tylko na chwilowe i wyjątkowe przechowanie części zapasu, przeznaczonego na sprzedaż, nie czyni jeszcze z tego mieszkania składu w rozumieniu art. 22 ustawy o pod. przem.". Tak samo w orzeczeniu z 8 czerwca 1933 r. (OPA, 473/33) podzielił SN zapatrywanie niższej instancji, uznając, że „chwilowe użycie pomieszczenia dla pakowania jabłek w ciągu kilku godzin a chociażby niecałych 2 dni nie czyni pomieszczenia oddzielnym składem".

Ten wymóg, aby pomieszczenie jako oddzielny skład było przeznaczone do stałego użytku, nie wypływa bezpośrednio z brzmienia art. 22 ustawy o pod. przem. (na „należące do przedsiębiorstwa oddzielne składy... winny być uzyskane osobne karty rejestracyjne"). W

tym przepisie pominięto stały lub chwilowy charakter korzystania ze składu (jako pozornie obojętny). Warunek stałości wyprowadza judykatura SN z ogólnych założeń ustawy, która w zasadzie nie interesuje się sporadycznymi zjawiskami gospodarczymi jako przedmiotem opodatkowania. Chodzi tu więc o tę samą zasadę, która sprawia, że np. dla uznania pomieszczenia za zakład handlowy konieczne jest według judykatury SN stałe prowadzenie w nim handlu towarowego (por. wyrok SN z 8.9.1932 r., wyżej cytowany). Podobnie w wyroku z 13 maja 1937 r. (Zb. Urz. 339/37) czytamy: „Nie jest „przedsiębiorstwem" dorywcza lub nawet sporadyczna działalność, mająca nawet charakter skonkretyzowanej, na zysk obliczonej imprezy".

O ile chodzi o pojęcie oddzielnego składu, warunek stałego korzystania z pomieszczenia jest ponad to usprawiedliwiony tym, że posiadanie składów świadczy niejednokrotnie w takim stopniu o zwiększonych rozmiarach przedsiębiorstwa, iż ustawa wymaga z tego względu wykupienia świadectwa przemysłowego wyższej kategorii (przedsiębiorstwa handlu towarowego i skupu zawodowego). Jest oczywiste, że chwilowe jedynie korzystanie z oddzielnych pomieszczeń nie może być miarodajne dla oceny zdolności podatkowej przedsiębiorstwa.

★

Obojętne jest natomiast ze stanowiska art. 22, czy skład jest „cudzy", czy też stanowi własność przedsiębiorcy. W wyroku SN 3 K 666/37 (OPA poz. 2086) czytamy: „Nie jest trafny zarzut, że należało wykazać, iż składy znajdowały się w wyłącznym władaniu oskarżonego i stanowiły jego własność". Miarodajne jest więc tylko, czy podatnik może — obojętnie z jakiego tytułu prawnego — korzystać z pomieszczenia w ramach swego przedsiębiorstwa (por. glosę Fr. Szafrana, OPA, 1937, poz. 2086).

Jest — dalej — bez znaczenia, czy z pomieszczenia, stanowiącego skład dla jednego przedsiębiorcy, korzysta też kto inny. Jest zatem możliwe — inaczej niżby to na pierwszy rzut oka wynikało z ogłoszonego wyżej wyroku — że kilka osób będzie obowiązanych do wykupienia karty rejestracyjnej na to samo pomieszczenie, o ile może ono być uważane za należące (w znaczeniu gospodarczym) do każdego z kilku przedsiębiorstw.

Inaczej jest wtedy, gdy łączność między pomieszczeniem a korzystającymi z niego przedsiębiorstwami ma charakter o tyle luźny i niebezpośredni, że nie może być mowy o tym, aby należało ono do konkretnego przedsiębiorstwa (por. wyrok SN z 10 marca 1927 r. K. 112/27: „Prawo korzystania z chłodni, będącej własnością hal targowych i wspólnej dla wszystkich handlujących w tychże halach, nie może być uważane za posiadanie oddzielnego składu").

a. w.

OKÓLNIKI

OKÓLNIK MINISTERSTWA SKARBU Z DNIA 31 MARCA 1938 R. L. D. V. 8442/1/38

w sprawie wykładni przepisów art. 68 i 69 ordynacji podatkowej.

(Dz. Urz. Min. Skarbu Nr. 10 z 1938 r., poz. 276)

Ministerstwo Skarbu wyjaśnia:

1) **Do art. 68 O. P. i § 63 ust. (1) lit. B. r. w. do O. P.**

Przewidziane w § 63 ust. 1 lit. B rozp. wyk. do O. P. zwolnienie osób fizycznych i spadków wakujących od obowiązku składania zeznań o dochodzie dotyczy jedynie tych osób fizycznych i spadków wakujących, których dochód płynie wyłącznie **z jednej tylko** kategorii źródeł, wymienionych w pkt. a), b) i c) lit. B., a więc bądź z nieruchomości gruntowej, bądź domów mieszkalnych lub przedsiębiorstwa, o ile przy tym nie przekraczają one swymi rozmiarami granic, zakreślonych cyt. wyżej przepisami.

Skoro więc dochód osoby fizycznej lub spadku wakującego płynie z rozmaitych kategorii źródeł, choćby rozmiary poszczególnych źródeł nie przekraczały zakreślonych granic, to osoby takie są obowiązane do składania zeznań o dochodzie.

Będzie więc obowiązany do złożenia zeznania np. płatnik, którego dochód płynie z nieruchomości gruntowej o obszarze 15 ha i domu mieszkalnego o 6 izbach, lub np. płatnik, którego dochód płynie z przedsiębiorstwa zaliczonego do IV kat. przedsiębiorstw handlowych i domu mieszkalnego o 10 izbach itd., oczywiście, o ile osiągnął dochód w kwocie przewyższającej 1500 zł.

2) **Do art. 69 O. P.**

Spółki nie posiadające osobowości prawnej, jak spółki cywilne, jawne i komandytowe, obowiązane są składać zeznania do wymiaru podatku przemysłowego od obrotu w terminie do dnia 1 marca każdego roku.

Okólnik Ministerstwa Skarbu z dnia 18 maja 1935 r. L. D. V. 15953/1/35 (Dz. Urz. Min. Skarbu Nr 15, poz. 366) w części zawierającej wykładnię dawn. art. 75 o. p. (obecnie art. 69) przestał być aktualny z chwilą wejścia w życie dekretu z dnia 14.I.1936 r. o zmianie ordynacji podatkowej (Dz. U. R. P. Nr 3, poz. 13).

Za Dyrektora Departamentu:
(—) K. Janczewski
Naczelnik Wydziału

OKÓLNIK MINISTERSTWA SKARBU Z DNIA 4 KWIETNIA 1938 R. L. D. V. 8390/1/38

w sprawie ustalania dochodu z nieruchomości budynkowych.

(Dz. Urz. Min. Skarbu Nr 10 z 1938 r., poz. 279)

Dążąc stale do realizacji postulatu opierania wymiarów na materiale faktycznym, Ministerstwo Skarbu niejednokrotnie zwracało uwagę izb i urzędów skarbowych na konieczność ustalania dochodów, płynących z nieruchomości budynkowych, na podstawie ścisłego materiału dowodowego, a nie na podstawie norm dochodowości.

Wyrazem tego stanowiska było zatwierdzenie na 1937 r. podatkowy norm dochodowości budynków li tylko dla budynków mieszkalnych gospodarstw rolnych oraz dla budynków czyszowych o ilości izb nie przekraczającej 20.

W roku podatkowym 1938 stosowanie norm dochodowości budynków będzie przez Ministerstwo Skarbu jeszcze bardziej ograniczone, wobec czego należy się liczyć z koniecznością ustalania dochodów dla ogromnej większości budynków czynszowych na podstawie ścisłych danych dowodowych.

Celem ujednostajnienia trybu postępowania przy ustalaniu dochodów z tych nieruchomości, Ministerstwo Skarbu zarządza:

1) Urzędy skarbowe przystąpią już obecnie do ustalania dochodów z nieruchomości budynkowych, przy czym czynności te przeprowadzać będzie ten urząd skarbowy, w którego okręgu znajduje się nieruchomość i to bez względu na miejsce zamieszkania właściciela(i).

2) Celem ustalenia dochodów, urzędy skarbowe wezwą właścicieli (pełnomocników, administratorów) nieruchomości budynkowych, położonych w ich okręgach do wypełnienia formularzy wykazów przychodów i wydatków nieruchomości i bądź nadesłania tych wykazów wraz z dowodami, uzasadniającymi wykazane przychody i wydatki oraz odpisy na zużycie nieruchomości, bądź też do osobistego (lub za pośrednictwem pełnomocników, administratorów) przedłożenia wspomnianych wykazów w terminie dni 14 urzędowi skarbowemu. Osobistego stawiennictwa należy z reguły żądać w tych wszystkich przypadkach, gdy nie stoją ku temu na przeszkodzie względy komunikacyjne. Do wezwania należy dołączyć odpowiednie formularze.

3) Wezwania do wypełnienia i dostarczenia wykazów przychodów i wydatków należy kierować do wszystkich właścicieli (pełnomocników, administratorów) nieruchomości czynszowych, z wyłączeniem jedynie właścicieli (pełnomocników, administratorów) tych nieruchomości, w których ilość izb nie przekracza 12. W zależności jednak od miejscowych warunków wezwania te mogą być przesyłane nawet do właścicieli (pełnomocników, administratorów) nieruchomości czynszowych o mniejszej ilości izb, o ile poziom intelektualny płatników pozwala przypuszczać, że wypełnianie wykazów nie nastręczy im specjalnych trudności i że wykazy będą przez nich należycie wypełnione.

4) Wykaz przychodów i wydatków składa się: z arkusza ogólnego wykazu przychodów i wydatków oraz z arkuszy wkładkowych wzoru A i B, przeznaczonych: wzór A — na szczegółowy wykaz przychodów z nieruchomości oraz wzór B – na szczegółowy wykaz wydatków na remont nieruchomości.

W zależności od wielkości nieruchomości należy przy wysyłaniu wezwań o wypełnienie wykazów przychodów i wydatków. dołączać po jednym lub więcej arkuszy wkładkowych typu A i B.

5) Badanie dochodów z nieruchomości budynkowych polegać winno na skrupulatnym skontrolowaniu, wypełnionych przez właścicieli (pełnomocników, administratorów) nieruchomości wykazów przychodów i wydatków z nadsyłanymi lub przedłożonymi przez nich osobiście dowodami uzasadniającymi wysokość osiągniętych przychodów i poniesionych wydatków oraz z posiadanymi przez urząd materiałami podatkowymi.

Drogą badania należy ustalić czy:

a) wykazy przychodów i wydatków są należycie we wszystkich rubrykach przez płatnika wypełnione,

b) wysokość wykazanych przychodów zgodna jest z przedstawionymi przez płatnika dowodami i posiadanymi przez urząd materiałami,

c) wykazane wydatki poparte są odpowiednimi dowodami (z wyjątkiem wydatkw na drobne pozycje, jak np. oświetlenie naftowe i wywóz śmieci w mniejszych nieruchomościach, koszt mioteł, piasku itp.).

d) potrącenie poszczególnych wydatków nie jest sprzeczne z przepisami ustawy o państwowym podatku dochodowym,

e) przedłożone dowody dotyczą badanej nieruchomości i czy nie wzbudzają uzasadnionych wątpliwości co do ich wiarygodności.

Ustalone w ten sposób kwoty przychodów i wydatków należy uwidocznić w wykazie ogólnym przychodów i wydatków oraz w arkuszach wkładkowych A i B w specjalnie na ten cel przeznaczonych rubrykach.

W przypadkach ustalenia przez urząd skarbowy przychodów nieruchomości w innej sumie niż to podał płatnik, wyeliminowania niektórych wydatków w ogóle, lub też ustalenia pewnych wydatków w innej wysokości niż to wynika z przedłożonego przez płatnika wykazu — należy każde odmienne ustalenie omówić i należycie uzasadnić w specjalnie na ten cel przeznaczonych rubrykach wykazu lub arkuszy wkładkowych.

Celem ustalenia podstaw amortyzacji nieruchomości budynkowych oraz wysokości odpisów na zużycie założą urzędy skarbowe dla badanych przez nie nieruchomości specjalne tabele amortyzacyjne.

Przy wypełnianiu tych tabel należy mieć na uwadze postanowienia okólników Ministerstwa Skarbu z dnia 18 listopada 1936 r. L. D. V. 24674/2/36 (Dz. Urz. Min. Sk. Nr 32, poz. 976) i 15 lipca 1937 r. L. D. V. 22116/2/37 (Dz. Urz. Min. Sk. Nr 19 poz. 664) oraz objaśnienia, podane w formularzu tabeli amortyzacyjnej.

Tabele należy założyć zasadniczo dla każdego właściciela nieruchomości, a jeżeli nieruchomość jest własnością kilku osób — dla każdego współwłaściciela oddzielnie. Tabele amortyzacyjne zakłada urząd raz jeden na szereg lat, aż do całkowitego zamortyzowania nieruchomości, bądź zmiany w osobie właściciela. W tym ostatnim przypadku sporządzać należy nowe tabele dla nabywców.

Tabele należy wypełniać na podstawie przedłożonych przez płatników dowodów (pkt. 2 niniejszego okólnika), stwierdzających bądź:

1) cenę nabycia nieruchomości,

2) koszty wybudowania nieruchomości,

3) szacunek nieruchomości przyjęty do wymiaru podatku spadkowego,

4) pierwszy po wybudowaniu szacunek ubezpieczenia nieruchomości od ognia.

W razie nieprzedstawienia powyższych danych przez płatników, należy wydelegować urzędnika celem zebrania potrzebnych danych o cenie nabycia nieruchomości lub jej części przez obecnych właścicieli z ksiąg hipotecznych lub ustalić wartość szacunkową nieruchomości z urzędu przy współudziale biegłych.

Zaznacza się, że wypełnienie tabel amortyzacyjnych należy do obowiązków urzędu i nie mogą być one przerzucane na płatników.

7) Okoliczność przedłożenia przez płatnika dowodów na przychody i wydatki nieruchomości oraz dowodów stwierdzających wysokość odpisów na zużycie, jak również dokonanie kontroli tych dowodów, powinno być stwierdzone własnoręcznym podpisem urzędnika, przeprowadzającego badanie dochodów nieruchomości.

8) Wszystkie przedłożone przez płatników dowody powinny być im zwrócone. Celem uniknięcia jednak ewentualności przedstawienia tych samych dowodów na uzasadnienie poniesionych wydatków w innej nieruchomości lub w innym roku podatkowym, należy przed zwróceniem dowodów ostemplować je stemplem urzędu, stwierdzającym wykorzystanie ich dla celów ustalenia dochodu z nieruchomości.

9) Na podstawie wykazów przychodów i wydatków oraz arkuszy wkładkowych lit. B należy sporządzać informacje o osobach, które pobrały procenty, dokonały robót w danej nieruchomości, otrzymały wynagrodzenia itp. O sporządzeniu każdej informacji należy w odpowiednich rubrykach wykazu umieścić adnotację, z zaznacze-

niem złożenia informacji do akt płatnika lub daty wysłania. Nr dziennika i urzędu, do którego informacja została wysłana.

10) Wypełnione w wyżej wskazany sposób wykazy przychodów i wydatków oraz tabele amortyzacyjne przechowuje się w urzędzie w kolejności miejscowości oraz ulic i numerów nieruchomości. Na podstawie tych wykazów należy wypełnić dla każdego właściciela lub współwłaściciela nieruchomości przewidziane w § 234 i. p. karty dochodu z budynków, uwidoczniając w nich kwotę ustalonego ostatecznie dla danego płatnika dochodu, i bądź dołączyć karty te do akt wymiarowych podatku dochodowego płatników zamieszkałych w tym samym okręgu, bądź też—w przypadkach gdy właściciel lub współwłaściciel nieruchomości zamieszkuje w innym okręgu wymiarowym — przesłać je urzędom skarbowym do wymiaru podatku dochodowego według miejsca zamieszkania płatnika.

O załączeniu do akt lub wysłaniu kart dochodu z budynków należy uczynić odpowiednią adnotację w wykazie przychodów i wydatków.

11) Gdy w postępowaniu wymiarowym lub odwoławczym dane uwidocznione w kartach dochodu z budynków okażą się niewystarczającymi dla opracowania wymiaru, udzielenia płatnikowi podstaw wymiaru lub załatwienia odwołań, urząd skarbowy sporządzi odpisy wykazu przychodów i rozchodów, arkuszy wkładkowych A i B oraz tabeli amortyzacyjnej i dołączy je do akt wymiarowych podatku dochodowego płatnika.

Jeżeli właściciele lub współwłaściciele nieruchomości zamieszkują w innych okręgach wymiarowych, sporządzanie odpisów i przesyłanie ich właściwym do wymiaru podatku dochodowego urzędom nastąpić winno dopiero po otrzymaniu odnośnego żądania ze strony zainteresowanego urzędu.

12) Nakład druków wykazów przychodów i wydatków, arkuszy wkładkowych A i B, tabel amortyzacyjnych oraz wezwań do przedłożenia wykazów został już zarządzony i w najbliższym czasie zostanie izbom skarbowym rozesłany.

15) Zarządzenie niniejsze nie dotyczy nieruchomości, których właściciele prowadzą księgi handlowe lub księgi gospodarcze właścicieli nieruchomości budynkowych (§ 80 rozp. wyk. do O. P.). Badanie dochodów tych nieruchomości przeprowadzać będą również urzędy, w których okręgu znajdują się nieruchomości, na podstawie prowadzonych ksiąg i w trybie przepisanym dla badania ksiąg handlowych i gospodarczych.

Dyrektor Departamentu:
(—) Dr. Lubowicki

USTAWY, ROZPORZĄDZENIA I ZARZĄDZENIA

Dziennik Ustaw RP. Nr 23 z dn. 7 kwietnia 1938 r.

Rozporządzenia: Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 7 marca 1938 o maklerach przysięgłych na giełdach towarowych (poz. 203); — Skarbu z dnia 29 marca 1938 wydane w Porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu o zryczałtowaniu podatku przemysłowego od obrotu dla drobnych przedsiębiorstw na rok 1938 (poz. 205).

Dziennik Ustaw RP. Nr 24 z dn. 11 kwietnia 1938 r.

Ustawy: z dnia 9 kwietnia 1938 o dodatkowych kredytach na rok 1937/38 (poz. 211); — z dnia 9 kwietnia 1938 o dodatkowych kredytach na r. 1937/38 (poz. 212).

Dziennik Ustaw RP. Nr 26 z dn. 15 kwietnia 1938 r.

Ustawy: z dnia 9 kwietnia 1938 o ulgach inwestycyjnych (poz. 224); — z dnia 9 1938 o zmianie ustawy o państwowym podatku dochodwym (poz. 226);—z dnia 9 kwietnia 1938 o zmianie ustawy z dnia 28.3.1933 o ubezpieczeniu społecznym (poz. 227).

Dziennik Urzędowy Ministerstwa Skarbu Nr 10 z dn. 11 kwietnia 1938.

Okólniki Min. Skarbu: w sprawie opłat za korzystanie z pokojów gościnnych (poz. 270); — w sprawie inkasowania kwot składanych tytułem dobrowolnego poddania się karze w postępowaniu karnym skarbowym (poz. 271); — w sprawie wpłat w papierach wartościowych na należności podatkowe (poz. 272); — w sprawie wywozu przez cudzoziemców listów kredytowych wystawionych za granicą na ich imię (poz. 273);—w sprawie uzupełnienia instrukcji z 22.1.1937 o specjalnej kontroli obrotu towarowego polsko-niemieckiego (poz. 274); — w sprawie podatku od nieruchomości i podatku od lokali z kiosków ulicznych (poz. 275); — w sprawie wykładni przepisów art. 68 i 69 ordynacji podatkowej (poz. 276); — sprawie prawidłowego opracowywania i rozstrzygania odwołań od wymiarów podatków oraz zażaleń (poz. 277); — w sprawie zwrotu nienależnie uiszczonych opłat na Fundusz Pracy (poz. 278); — w sprawie ustalania dochodu z nieruchomości budynkowych (poz. 279); — w sprawie zryczałtowanego podatku przemysłowego od obrotu dla drobnych przedsiębiorstw na r. 1938 (poz. 280).

KALENDARZ PODATKOWY

W kwietniu 1938 r. płatne są następujące podatki:

Do 5 kwietnia 1938 r. — podatek od energii elektrycznej pobrany przez sprzedawcę w czasie od 16 do 31 marca 1938 r.

Do 7 kwietnia 1938 r. — podatek dochodowy od uposażeń służbowych, emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę, wypłaconych przez służbodawcę w marcu 1938 r.

Do 15 kwietnia 1938 r. — pierwsza rata (połowa) podatku dochodowego różnicowego od kumulacji uposażeń otrzymanych w roku poprzednim od kilku służbodawców, bądź też od kumulacji dwóch lub kilku wynagrodzeń, otrzymanych w roku poprzednim od jednego służbodawcy; podatek ten jest płatny przez pracowników; pracownik winien obliczyć podatek na przepisanym formularzu.

Do 20 kwietnia 1938 r. — podatek od energii elektrycznej pobrany przez sprzedawcę w ciągu pierwszych 15 dni kwietnia 1938 r.

Do 25 kwietnia 1938 r. — zaliczka miesięczna w wysokości podatku od obrotu osiągniętego w miesiącu lutym 1938 r. przez a) przedsiębiorstwa handlowe I i II kategorii świadectw, prowadzące prawidłowe księgi handlowe, b) przedsiębiorstwa przemysłowe I, II, III, IV i V kategorii świadectw, prowadzące prawidłowe księgi i c) spółki akcyjne, spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, spółdzielnie, a nadto inne przedsiębiorstwa, które są obowiązane do publicznego ogłaszania sprawozdań o swych operacjach lub do składania sprawozdań do zatwierdzenia.

Do 25 kwietnia 1938 r. — zaliczka kwartalna na podatek od obrotu osiągniętego za ubiegły kwartał przez innych płatników, prowadzących prawidłowe księgi handlowe.

Do 30 kwietnia 1938 r. — pierwsza rata półroczna podatku od lokali (połowa) za pierwsze półrocze 1938 r.

Do 30 kwietnia 1938 r. — pierwsza rata (połowa) podatku gruntowego za pierwsze półrocze 1938 r.

Do 1 maja 1938 r. — przedpłata na podatek dochodowy należny od osoby prawnej (sp. akc. i z o. o.) w wysokości połowy należności podatkowej obliczonej od zeznanego (ob. niżej) dochodu.

Ponadto płatne są zaległości odroczone lub rozłożone na raty z terminami płatności w kwietniu 1938 r. oraz podatki, na które płatnicy otrzymali nakazy płatnicze z terminem płatności w kwietniu 1938 r.

Do 1 maja 1938 r. — wszystkie osoby prawne (spółki akc. i z o. o.) mają obowiązek złożenia zeznania do wymiaru podatku przemysłowego od obrotu i podatku dochodowego.

KRONIKA PODATKOWA

Nowe ustawy podatkowe

W numerze 26 Dziennika Ustaw z d. 15 kwietnia b. r. zostały ogłoszone: 1) ustawa z d. 9 kwietnia b. r. o ulgach inwestycyjnych (poz. 224) i 2) ustawa z d. 9 kwietnia b. r. o zmianie ustawy o państwowym podatku dochodowym (poz. 226).

Ustawę o ulgach inwestycyjnych omówimy jeszcze w naszym czasopiśmie. W numerze niniejszym rozpoczynamy przedruk tej ustawy.

Nowelę do do ustawy o podatku dochodowym omówiliśmy już w nrze 15 OBP za rb. w artykule adw. Webera pt. „Mała reforma podatkowa w brzmieniu ostatecznym". Artykuł ten został opracowany na podstawie materiałów ustawodawczych według uchwał Izb Ustawodawczych w ich ostatecznej redakcji i dlatego przytoczona w tym artykule treść noweli pokrywa się całkowicie z tekstem obecnie w Dzienniku Ustaw ogłoszonym.

PORADNIA

270. *D. B. Łódź.*

1. Od opinii, wyrażonej w odpowiedzi nr 174 odstąpić nie możemy, gdyż wypływa ona z niespornej zasady, że inwentarz powinien ściśle odzwierciedlać stan majątku przedsiębiorstwa na dzień jego sporządzenia. Jest zatem usterką w księgowaniu, jeżeli dług lub wierzytelność, ujawnione **po założeniu ksiąg,** zapisano wprost na rk kapitału, nie prostując inwentarza. Oczywiście, ocena tego rodzaju usterek przy kwalifikowaniu księgowości zależeć będzie od okoliczności: cyfrowej wielkości pozycji, spornego charakteru danej pretensji w czasie sporządzenia inwentarza, znacznej liczby opuszczeń, utrudniającej każdorazowe prostowanie inwentarza itp.

2. Należy sprostować inwentarz celem ujawnienia w aktywach ceny świadectwa przem., nabytego w grudniu ubiegłego roku (por. OBP. 1938, str. 158, odpow. nr 174). Zresztą do tego opuszczenia odnoszą się również wywody powyższe (p. 1).

271. *„Stały prenumerator R-e".*

1. **O warunkach zwolnienia transakcji giełdowej od podatku przemysłowego od obrotu** ob. OBP, 1937, str. 266 i 512. Po zapoznaniu się z tymi warunkami oceni Pan sam, czy transakcja, która w grę wchodzi, jest wolna od podatku.—Jakkolwiek w myśl tych warunków **„kumulacja kilku sprzedaży z góry"** nie jest dopuszczalna, jednakże taka kumulacja nie zachodzi, jeśli sprzedawca odsyła nabywcy zakupione na giełdzie zboże w ciągu dwóch kolejnych dni — w braku dostatecznych środków lokomocji.

2 Jeżeli przedsiębiorca nie ma płatnego personelu, nie jest usterką brak w księgach rku personelu, (którego wyodrębnienie z rku kosztów handlowych nie jest zresztą w ogóle konieczne). — Co do ubezpieczenia zięcia zob. OBP, 1938 str. 175 odp. nr 182, p. 6.

272 *R. D.*

Zapisanie w dzienniku zakupu jedynie daty faktury i sumy zakupu jest wtedy tylko wystarczające, jeżeli prowadzi się osobną księgę faktur otrzymanych. W przeciwnym razie wpis powinien obejmować również wyszczególnienie nabytego towaru. Poza tym zob. OBP, 1938. odpow. nr 193.

2. **Otrzymane bonifikaty** stanowią dochód tego okresu, w którym zostały uzyskane, choćby odnosiły się do należności powstałej w okresach poprzednich (NTA l. rej. 2558/28, 4881/32). Bonifikaty należy zaksięgować na dobro rku towarów.

273. *A. K.*

Kierownik działu sprzedaży, którego wynagrodz nie stanowi procent od obrotu, wypłacany co kwartał, i który nie jest skrępowany pod względem godzin pracy — podlega ubezpieczeniu, jak każdy inny pracownik. — Wynagrodzenie podlega opodatkowaniu wg. Działu II ustawy o pod. doch. Podstawę do ustalenia stopy procentowej podatku, przypadającego do potrącenia z poszczególnej sumy wynagrodzenia jest wysokość wypłacanego wynagrodzenia, obliczona w stosunku rocznym (art. 43 ust. 2 ustawy o pod. doch.).

274. *„T-r".*

1. Sporządzenie bilansu przy prowadzeniu **księgowości uproszczonej** nie jest wymagane. Wobec tego nie jest również konieczne dodawanie w dzienniku liczb bilansowych do następujących po nich transakcyj [pyt. 3].

2. **Nie dyskwalifikuje inwentarza** okoliczność, że niektóre składniki rodzajowe po stronie aktywów lub pasywów są rozbite na części, bezpośrednio po sobie nawet nie następujące (np. kasa, towary, dłużnicy, towary, dłużnicy), jeżeli pozatem rzetelność inwentarza i czas jego sporządzenia nie budzą wątpliwości

4. Koszty przewozu mogą być zapisywane na rku kosztów ogólnych.

5. Zapłaconym w r. 1938 podatkiem dochodowym należy obciążyć rk właściciela, jako wydatkiem niepotrącalnym.

6. Jeżeli wszystkie dotychczasowe transakcje figurują nie tylko w księdze kasowej, lecz również w „dzienniku—główna", kontynuowanie prowadzenia księgi kasy nie jest konieczne.

7. Ze względu na nieznaczną różnicę między sumą akceptu, ujawnioną w inwentarzu, a rzeczywistą — inwentarz nie musi być sprostowany. Należy tą różnicą obciążyć rk akceptów, uznając rk właściciela.

8. W opisanych warunkach rozbieżność między księgowaniem u dostawcy i u odbiorcy nie może budzić wątpliwości co do rzetelności ksiąg.

275. *Abonent Nr. 14.*

Obrany przez Pana sposób księgowania nie jest prawidłowy. Radzimy prowadzić **książkę wypłacanych zaliczek, jako książkę pomocniczą.** Należy sumą zaliczek uznać rk kasy, obciążając rk zaliczek, który w sposób szczegółowy będzie prowadzony w książce zaliczek dla robotników. Przy wypłacie należy ogólną sumą potrąconych zaliczek uznać rk zaliczek, obciążając rk pensyj lub tp.

276. *Alojzy R.*

1. **Stan faktyczny. Księgi, zaprowadzone wśród roku operacyjnego (od 1 lipca) zostały uznane za prawidłowe i obrót w drugim półroczu przyjęty został zgodnie z księgami. Mimo to, władza skarbowa nie zastosowała ulgowej stawki podatku od obrotu, zaś, przy ustaleniu dochodu za cały rok, zastosowała normy średniej zyskowności, pomijając księgowe zamknięcie rachunkowe za II półrocze. Czy postępowanie władzy wymiarowej jest prawidłowe?**

„Brak prawidłowych ksiąg handlowych w początkowym okresie działalności przedsiębiorstwa przesądza na niekorzyść płatnika prawo do ulgowej stawki podatkowej z art. 7 ust 2 ustawy (obecnie art. 7 pkt. 1)... ustawa nie zna podziału okresu podatkowego na części, o ile chodzi o stosowanie ulgi podatkowej" — wywodzi NTA w wyroku z d. 18.1.1937, l. rej. 5919/34.

Księgi prowadzone jedynie w II półroczu nie mogą być decydujące przy ustaleniu dochodu podatkowego za cały rok operacyjny, stanowiącego całość niepodzielną (l. rej. 7869/34). Skoro jednak, zgodnie z § 67 rozp. wyk do OP, stosowanie norm szacunkowych należy ograniczyć do przypadków rzeczywistej trudności w ustaleniu podstawy wymiaru na zasadzie innych zebranych materiałów faktycznych, odnoszących się bezpośrednio do konkretnego płatnika — nie jest uzasadnione stosowanie norm szacunkowych, skoro na podstawie prawidłowych ksiąg za II półrocze oraz innych dowodów, dotyczących I półrocza, można ze znacznym przybliżeniem ustalić rzeczywiste dochody przedsiębiorstwa za cały rok. **„Oparcie pominięcia ksiąg na fakcie, że obejmują one tylko część okresu gospodarczego, miarodajnego dla wymiaru podatku, nie jest uzasadnione"** czytamy w wyroku NTA z d. 6 listopada 1935 l. rej. 11032/32.

2. **Saldo kredytowe kasy** powstałe wskutek zaciągania nieujawnionych księgowo pożyczek prywatnych dyskwalifikuje księgi handlowe (NTA. l. rej. 9564/34, OBP, 1937, str. 561).

277. *O. S. S. 117.*

Co do możności i sposobu odpisania z dochodu jednorazowo całej wartości samochodu, nabytego przez przedsiębiorstwo prowadzące prawidłowe księgi handlowe zob. OBP. 1937, str. 374, 490, 491, 680 (podstawa — ust. 2 art. 6 ustawy o pod. doch.)

Według ustawy o ulgach inwestycyjnych, „nabywcy pojazdów mechanicznych lub statków powietrznych, którym służy na podstawie art. 6 ust. 2 ustawy o państw. pod. doch. prawo do jednorazowego potrącenia z dochodu ceny nabycia tego pojazdu lub statku oraz ulga przewidziana w rozdziale niniejszym (potrącenie w r. 1938 i 1939 20% ceny z sumy podatku dochodowego), **nie mogą korzystać równocześnie z obu rodzajów potrąceń, lecz służy im prawo wyboru** jednej bądź drugiej podstawy potrącenia" (DURP. 1938, nr 26, poz. 224, art. 37).

278. *D. Sz.*

1. Towar, nadesłany za pobraniem, powinien być zaksięgowany przez nabywcę z chwilą wykupienia towaru, nie zaś dopiero z chwilą przywiezienia towaru z poczty lub kolei (Wn rk Towarów, Ma rk Dostawców). Konsekwentnie też sumę, zapłaconą celem wykupienia przesyłki, należy zaksięgować odrazu: Ma rk Kasy, Wn rk Dostawców). Zapisanie tej sumy na ciężar rku Zaliczeń i przeniesienie na rk Dostawców z chwilą przywiezienia towaru na skład — nie jest nieprawidłowe (por. wyrok NTA, ogłoszony w OBP, 1937 r., str. 300).

2. Sprostował Pan błąd prawidłowo.

279. *B. H. I,*

Rozp. Min. Skarbu z 18.3.1937 r. **o uiszczaniu należności podatkowych papierami wartościowymi nie wymienia w § 1 wśród należności, korzystających z tych ulg** (m. in. wymieniono podatek od nieruchomości), **podatku od placów**

budowlanych. Natomiast ustawa z 10 marca 1932 r. o spłacie zaległości podatkowych, na której podstawie wydano wspomniane Rozporządzenie, upoważnia do zastosowania ulg również do podatku od placów. Stąd narzuca się wniosek, że **Rozporządzenie wyłączyło z interesującej Pana ulgi zaległości z tytułu podatku od placów budowlanych** — jak zresztą także niektóre inne zaległości, przewidziane w ustawie z 1932 r. Wprawdzie z dniem 15 stycznia 1936 r. państwowy podatek od placów budowlanych jako samoistny podatek przestał istnieć, zaś obowiązujący obecnie i w chwili wydania Rozporządzenia z 18.3.1937 r. podatek od nieruchomości (Dz. Ust. 1936 poz. 14) wszedł w miejsce zarówno podatku od placów jak i podatku od innych nieruchomości, nie upoważnia to jednak do wniosku, że przez podatek od nieruchomości, o którym mowa w § 1 Rozporz. z 18.3. 1937 r., należy rozumieć również podatek od placów — skoro Rozporządzenie to dotyczy zaległości sprzed 1.IV.1934 r., a więc z czasu, gdy oba podatki istniały odrębnie.

280. *Prenumerator w W. B.*

Zgodnie z art. 15 ustawy o pod. przem. za oddzielne przedsiębiorstwo uważa się każdy **wyrąb lasu z pierwiastkową obróbką drzewa**, dokonywany w obrębie jednej lub kilku graniczących ze sobą parcel leśnych. Według okólnika Ministerstwa Skarbu z d. 10.4.1928, L D V, 4008/1, **wyrabianie podkładów kolejowych** dokonywane łącznie z przedsiębiorstwem wyrębu lasu, **na wyrębywanej parceli leśnej i sposobem ręcznym** bez używania silników — uważać należy za pierwiastkową obróbkę drzewa, związaną z wyrębem lasu i nie wymagająca odrębnego świadectwa przemysłowego.

281. *T. del.*

Umowne wynagrodzenie za pracę przyznane przez spółkę jawną wspólnikowi jest, pod kątem widzenia gospodarczym a więc również—księgowym, kosztem poniesionym przez spółkę dla osiągnięcia dochodu, kosztem obciążającym wynikowy rachunek w księgowości spółki, tak jak każdy inny tego rodzaju koszt (np. koszt zatrudnienia pracownika nie będącego spólnikiem).

Innymi słowy — w opisanym wypadku mamy do czynienia z kosztem **„potrącalnym" — pod względem księgowym.**

Ze względu na to, że spółka jawna nie jest podmiotem podatku dochodowego (zysk jej nie podlega obciążeniu tym podatkiem), **a podmiotami podatku są spólnicy,** zaś—w myśl stałej judykatury NTA—„pensja" spólnika, którą otrzymuje od spółki jawnej, jest traktowana jako **dochód ze spółki** (Dział I, l. rej. 5091/30) **—przy ustalaniu dochodu podatkowego spólnika otrzymującego „pensję" dolicza się do jego zysku (bilansowego) ze spółki „pensję" otrzymaną od spółki w ciągu roku miarodajnego.**

282. *Sz. G. w Gąbinie.*

1. Na podstawie przytoczonych przez Pana przepisów regulaminu giełdy dochodzimy do wniosku, że **urząd skarbowy niesłusznie opodatkowuje obroty zbożem, stwierdzone kartą giełdową,** z powodu przekroczenia terminu dostawy przewidzianego w karcie, skoro uchybienie to nie stanowi warunku rozwiązującego umowę.

2. Umowa spółki cichej **nie wymaga pisma**. Urząd skarbowy **powinien więc dopuścić dowód ze świadków.** Skoro zresztą wkład spólnika cichego został uwidoczniony w księgach, sumy wypłacane mu z tytułu udziału w zyskach, powinny być odliczone z przychodu, nawet w razie nieuznania istnienia spółki cichej, a to jako odsetki od długu, ciążącego na źródle dochodu (przedsiębiorstwie) i pozostającego z nim w związku gospodarczym (art. 10 ustawy o pod. doch.).

3. **Przy hurtowym zakupie towarów za gotówkę nazwisko dostawcy może nie być wymienione, jeżeli kontrahent nie ujawnia swego nazwiska** (por. OBP, 1937, str. 538, 539; 687).

4. **Koszt utrzymania żony podatnika, zatrudnionej w jego przedsiębiorstwie** podlega potrąceniu z przychodu. Koszt

ten określa podatnik, zaś władzy skarbowej służy prawo oceny, czy koszt ten nie został przyjęty w sumie nadmiernej.

5. **Członkowie rodziny, zatrudnieni w przedsiębiorstwie płatnika, nie są brani pod uwagę przy stosowaniu ulgi z art. 27 ustawy o pod. poch.,** ponieważ koszt wyżywienia ich jest już uwzględniony przy obliczeniu dochodu podatkowego z przedsiębiorstwa. (okólnik Min. Sk. z 13.6.1924 r. LDPO 1169/II). Ponieważ w Pańskim przypadku żona jest zatrudniona w przedsiębiorstwie, a więc koszt jej wyżywienia podlega potrąceniu z dochodu przedsiębiorstwa, ulga z art. 27 ustawy o pod. doch. służy w postaci obniżenia stopy podatkowej poczynając od drugiego dziecka.

283. *B. Z. Mizocz.*

Jest Pan obowiązany obliczyć i wpłacić **różnicę podatku dochodowego** ze względu na to, że pobierał Pan wynagrodzenie u 2 pracodawców. Okoliczność, że jedno z wynagrodzeń jest niższe od 1500 zł. w stosunku rocznym nie ma znaczenia. Przy obliczaniu różnicy wchodzi w grę również jednorazowe wynagrodzenie, wypłacone przez jednego z pracodawców obok wynagrodzenia periodycznego, pomimo że suma wynagrodzeń wypłaconych przez tego pracodawcę nie przekracza 4800 zł. (art. 45 p. b. ustawy o pod. doch.), gdyż w przypadku pobierania wynagrodzenia od kilku pracodawców miarodajne jest jedynie, czy łączna suma wynagrodzeń przekracza 1500 zł. rocznie.

284. *B. R. Łódź.*

Pracownik, obok wynagrodzenia w kwocie niezmiennej otrzymuje stałe ale zmienne — bo uzależnione od kwoty obrotu — wynagrodzenie, wypłacone jużto jednocześnie z wynagrodzeniem niezmiennym, jużto w innych terminach.

W jaki sposób obliczać należy podatek dochodowy od uposażeń?

Zdaniem naszym, nie zachodzi przypadek pobierania u jednego pracodawcy kilku wynagrodzeń (wymagający obliczenia różnicy podatek wg. art. 45 ustawy o pod. doch.). Chodzi tu o jedną umowę o pracę za **jednym** wynagrodzeniem, składającym się z dwóch części: niezmiennej i zmiennej (ale stałej a nie „jednorazowej"). Przy obliczeniu podatku, potrącanego przez pracodawcę, za podstawę podatku należy każdorazowo przyjąć sumę wynagrodzenia niezmiennego i zmiennego w stosunku rocznym.

Wszelkie zapytania do poradni kierować należy pod adresem Redakcji Orzecznictwa Buchalteryjno-Podatkowego Zielna 12 m. 7.

Skorowidz rzeczowy

---

*) O—oznacza: dział „Orzecznictwo", Ok—dział „Okólniki", P—dział „Poradnia".

**) Liczby oznaczają stronice.

Przypominamy, że czas odnowić prenumeratę za kw. II 1938 r. (zł. 4.50)

Konto PKO 22308

Wydawca: Księgarnia Prawnicza, Warszawa, Senatorska 8
Redakcja: Warszawa, Zielna 12 m. 7, tel. 245-31
Administracja: Warszawa, Senatorska 8, tel. 516-50
Konto P. K. O. 22.308 — Przekaz rozrachunkowy Nr. 176 — Rękopisów nie zwraca się

Prenumerata wraz z przesyłką zł. 1.50 miesięcz., 4.50 kwart., 9.— półrocz., 18 rocznie
Ceny ogłoszeń: 1 str. zł. 200—1/2 str. zł. 100—1/4 str. zł. 50—1/8 str. zł. 25

Redaktor odpowiedzialny: **Józef Filip Hoppenfeld** Druk. Wydawnicza, Warszawa, Kacza 15